

Saavutettava teksti – opas opettajalle

Miksi saavutettava teksti on tärkeää?

- Se auttaa kaikkia oppijoita ymmärtämään opetuksen sisältöjä paremmin.
- Se tukee erityisesti niitä, joilla on kielellisiä vaikeuksia tai lukivaikeutta.

Ohjeet tekstin kirjoittamiseen

1. Suunnittele rakenne selkeäksi

- Aloita tekstipätkällä, jossa kerrot, mistä koko tekstissä on kyse → johdanto.
- Jaa sisältö loogisiin osiin: käytä otsikoita ja väliotsikoita.
- Kirjoita yksi ajatus/viesti per kappale.
- Käytä luetteloita tai numeroituja listoja, kun esität useita kohtia.

2. Kieli ja lauserakenne

- Käytä tuttuja, arkisia sanoja. Vältä erikoissanastoa, tai selitä se, jos sitä on pakko käyttää.
- Pidä virkkeet lyhyinä (esim. 15–20 sanaa).
- Vältä monimutkaisia sivulauseita, konjunktioita ja monimutkaista kielioppia.
- Käytä aktiivimuotoa (“teemme”, “näytämme”) eli kerro toiminnan tekijä. Vältä passiivimuotoa (“tehdään”, “näytetään”), mistä ei käy selvästi ilmi, kuka tekee.

3. Korostukset ja visuaalisuus

- Korosta tärkeitä sanoja **lihavoinnilla**, mutta käytä tätä maltilla.
- Vältä *kursiivia*, ISOJA KIRJAIMIA ja monia **värejä**.
- Jätä riittävästi riviväliä kappaleiden väliin.
- Käytä selkeää fonttia (esim. Arial, Calibri) ja riittävän suurta tekstikokoa (14 pt).
- **Varmista riittävä kontrasti tekstin ja taustan välillä, jotta sanat erottuvat taustasta.**

4. Selkeyttä sisältöä

- Kerro tärkein asia ensin.
- Toista pääasiat yhteenvedossa lopussa.
- Käytä esimerkkejä ja konkreettisia kuvauksia.
- Selitä uusi termi, kun käytät sitä ensimmäisen kerran.
- Vältä monimutkaisia kielikuvia, vertauksia tai metaforia.

5. Tarkistus ja testaus

- Lue teksti ääneen ja kuuntele, kuulostaako sujuvalta.
- Pyydä kollega tai opiskelija lukemaan teksti ja kertomaan, mikä jäi epäselväksi.
- Karsi turhat sanat.

Lähde: VIERKO 2. (2025). Koulutus: Opettaja selkotekijänä.

